

מכתבים אל קצין-מלואים

ניצול תקופת הרגיעה

את הכוחות ואת התפקידים חלוקה נבונה יותר. בשעת ביקורי במוצב נוכחתי שניתן היה לשמור עליו באמצעות חצפיות מועטות וכלי-נשק אבטומטיים מוצבים ומאוישים. לצורך זה היו מספיקים, לדעתי, כשמונה חיילים. את כל האחרים ניתן היה להעסיק ללא קושי באופן דלקמן:

- (א) בשיפור המוצב (כידוע אין גבול למלאכה מעין-זו);
- (ב) באימונים (אף בשטח זה ניתן לעשות ולעשות);
- (ג) במנוחה (בתנאים הנוחים ביותר שניתן להגיע אליהם).

לא היה כל קושי למצוא מקום מתאים לכל אחת מן הפעילויות האלה. מקום שיאפשר, ברגע של אזעקה, להביא במהירות את המוצב לכוננות-מלאה — ועם זאת שיהיה מרוחק במידה כזאת, שיוציא את החיילים משגרת המוצב ומבטלת הישיבה בשוחות.

הוזכר אתה כי בה במידה שהתרגלנו לרעיון זה בתקופת המשלטים, כן הוספנו פעילויות שונות לסדר היום — עד כי היה צורך להדפיס למשלט פקודות יום ולוח-זמנים מפורטים?

אני זוכר גם תוצאות שהיו לפעילויות אלה: פעם ביקשת אתה כי ישלחו אליך, למשלט „אבדח-טרה“, את האפסנאי עם ציוד הלבשה, מאחר שחייליך קלקלו חלק גדול מתלבושתם במעבר מכשולים בין חורבות הכפר. מובן שעקב כך נפלה בחלקך הפעולה הראשונה של כיבוש-כפר לאחר אימונים אלה.

כיצד, איפוא, נאמן מפקדים צעירים, אשר לא נודמן להם להשתכנע בדרך הנסיון המעשי בצורך החיוני של שמירת הכוח והנשימה הארוכה בהגנה? לדעתי, רק דרך אחת לכך. ניצול נכון של תקופות-הרגיעה יילמד רק ע"י הארכת החלק ההגנתי בתמרונים ובתרגילים.

אין קושי בתרגילי הגנתי שנמשך יום-יומיים בלבד, ומאחר שאין בו קושי — אין לו ערך לימודי (מבחינה זו). עיקר הבעיה של ההגנה שפירטתי עד כאן, לא בא כלל לידי ביטוי בתרגיל כזה.

עלינו לזכור שעצם השיקולים הגורמים לנו לקצר את התרגיל ההגנתי (סכנת השעמום וחוסר המתח) הסיבה מתמצית הבעיה של ההגנה. עלינו, יש לתרגל בעיות אלה כדי ללמוד כיצד להתגבר עליהן.

שלך,
מרדכי-לשעבר

שלום חנוך! לא פניתי עורף לשיטת ה„על-חטא“, אף שגם הפעם לא אספר מנסיוני אני. אבל אודה על האמת: נעים למתוח בקורת על אחרים.

כפי שכבר הזכרתי במכתבי הקודם, מצאתי בתרגיל ה„דורצדי“ — בו השתתפתי כצופה-במחזה בלבד — שתי תופעות שליליות. באחת — „ההגנה ההיקפית“ הלקויה — דנתי במכתבי הקודם; ואילו השנייה — אודותיה אכתוב הפעם.

קראתי לתופעה זו בשם „אי-ניצול תקופות הרגיעה“. הוזכר אתה את התופעות השונות שפקדו את חיילינו שעה שנמצאנו מספר ימים במצב של הגנה — וכאשר פגה ההתרגשות הראשונה שליותה את היציאה לקרב? הוזכר אתה את הבעיות שדשנו בהן בתקופה זו, ובעיקר אח"כ, בתקופות הישיבה הממושכת במשלטים? עיקר הקושי היה אז באיתור הבעיה. לא פעם התוכחנו אם התופעות הללו — הרשלנות, האיטיות בביצוע פקודות, ירידת המתח וירידת רוחם של החיילים — הגם תוצאה ממחשע-עצבים מוגזם, או מהעדרו של מתח כזה.

אך תהיה סיבת התופעות אשר תהיה; לא יהיה כל ויכוח באשר לתופעות עצמן, ובודאי תזכור כי לאחר שקנינו נסיון מסוים, הסכמנו כולנו בדבר דרכי-הטיפול התכליתיות למניעת תופעות אלה, או לסילוקן שעה שאירעו. השתדלנו להעסיק את החיילים בפעילויות מפורשות ומוגדרות, על-פי סדרי-יום קבוע (אף-אם פעילות זאת תהיה מנוחה), ובלבד שלא יימצאו במצב של בטלה.

מכאן ברור לך ודאי מה תהיה בקורתך על התרגיל המוזכר. ראיתי מוצב מחופר יפה, כלים מוצבים, כרטיסי טוחים מוכנים, בקיצור — „מוכן להגנה“. השטח שמסביב למוצב היה פתוח וניתן לתצפית טובה למרחקים. חלקו של המוצב היה מיוער בחורשה קטנה; כל יתר השטח היה חשוף ולהט ככבשן. החיילים נמצאו בשו-חותיהם האישיים באפס מעשה.

מדוע לא תיקן המפקד את המצב? יש להניח שמתוך אותה סיבה שהניעה אותך ואותי לנהוג כמוהו בפעולות הראשונות אליהן יצאנו: מחוסר נסיון. המתח שב„בלתי-מוכר“ גרם לו למפקד זה, כפי שגרם גם לנו בזמני, להעדיף את הבטחון והכוננות הנוצרים על-ידי השארת כל החיילים בשוחותיהם, על פני „אורך-הנשימה“ ושמירת הכוח אשר יכול היה להשיג אילו חלק

